

Obnovljene orgulje u župnoj crkvi Slavetić

17. siječnja — na dan sv. Antuna, patrona župe — u župnoj crkvi zagrebačke nadbiskupije SLAVETIĆ kod Jaske uz veliko učešće naroda, okolnih župnika, prigodnog misionara V. Pulišića, orguljara I. Faulend-Heferera prije svečane pučke mise A. Milanović blagoslovio je potpuno obnovljene orgulje i predao ih za svečanu liturgijsku uporabu.

Orgulje je izradila tvrtka Heferer iz Zagreba godine 1911. kao 217. opus. Imaju manual, pedal, šest zvučnih registara, tri kopule i dva kolektiva:

Manual, C—f³, 56 tipaka i tonova

1. Principl 8 (duboka oktava drvena)
2. Copula 8 (2 duboke oktave drvene)
3. Aeolina 8
4. Oktav 4
5. Rauschquinte 2 2/3, 2 str.
Pedal, C—g, 20 tipaka i tonova
6. Subbas 16 (drveni). Zbog niskog krova u crkvi nad korom, duboke svirale su konstruirane prelomljeno i po dva puta.

Spojevi:

- a) Oktav koppel
- b) Suboktav kooppel
- c) Pedal koppel
Ukidač za svaku kopulu.

Čvrste kombinacije:

- d) Piano
- e) Forte (Tutti)
Ukidač za svaki kolektiv.

Sistem orgulja je bio pneumatski na ispusni i izmjenični zrak a pogon mijeha mehanički.

Za dugi niz godina orgulje nisu pregledavane ni popravljane te je zub vremena napravio »svoje« i postale su neuporabive. Zauzimanjem župnika Franje Nežića i uz financijsku potporu naroda orgulje su razmontirane i prenijete u Zagreb u radionicu tvrtke Heferer. Tu su potpuno renovirane i popravljene.

Restauracija je obuhvatila slijedeće radove:

1. Izmijenjen je sistem ispusnog zraka pregradnjom sviraonika i tonskog relais-a manualne zračnice: izrađeni manualni tonski ventili i aparati za kopule, novi pedalni tonski ventili, nove olovne cijevi većeg presjeka (6 x 8 m) za sviraonik i trakturu. Pregrađen je tonski relais man. zračnica od izmjeničnog na pritisni zrak. U sviraoniku je, na pristupačnom mjestu, montiran vijak za reguliranje zraka, funkcije za tonove.
2. Obnovljene su manualne i pedalne klaviature kao i registratura sviraonika.
3. Izmijenjeno je preko 300 kom. membrana (mješćica) za zračnice,

relais i aparate sviraonika (novi kopulni aparat).

4. Obnovljeni, uređeni i regulirani su svi konstruktivni dijelovi orgulja uključivši bronžiranje prospektivnih svirala.
5. Zamijenjen je mehanički pogon mijeha s električnim bešumnim ventilatorom ugrađenim u orgulje, s odgovarajućim mijehom regulatorom. (Ovom operacijom postao je pristupačan prilaz svim funkcionalnim dijelovima orgulja, što je važno u slučaju popravka i podešavanja).
6. Pravilno su intonirani i ugođeni svi registri.

Kolaudaciju orgulja 17. siječnja ove godine, obavili su Anđelko Klobučar i Anđelko Milanović. Orgulje su znalčki i majstorski restaurirane i popravljene. Liturgijskoj službi — kojoj su i namijenjene — naime da prate zbornu i pučko pjevanje, veoma dobro će poslužiti i zadovoljiti, a spretna orguljaš će na njima — iako su jednodručne — moći lijepo izvesti umjetnička djela iz orguljaške literature. Zato čestitamo tvrtki Heferer, osobito njezinu rukovodiocu I. Faulendu na ovako dobar broj restauraciji i popravku orgulje. Župnik Franjo Nežić neka posluži kao dobar i živ primjer ispravnog shvaćanja postkoncilskog zbornog i pučkog pjevanja i sviranja kod novih svećanih liturgijskih čina. Franjo Nežić je pravilno shvatio i u praksu proveo poruku, svim župnicima svijeta, prefekta kongregacije svetih obreda i predsjednika Vijeća za provedbu Konstitucije o svetoj liturgiji, kardinala Benno Guta: »Napravite ne znam kakvu žrtvu, ali opskrbite svoju crkvu orguljama; vaši će vjernici radije i lakše pjevati«.

A. Milanović

Zlatni jubilej pjevačkog zboru župe Svete Marije

Pjevački zbor župe Svete Marije iz Zagreba proslavio je u svibnju ove godine rijetki jubilej — pedesetu godišnjicu postojanja i vrlo uspješnog rada. Tom zgodom zbor je pod ravnanjem svog dirigenta dr. Babuša priredio za javnost koncert u Zagrebu, Subotici i Osijeku. Osim toga zbor je učinio i društveni izlet u »većni grad«, gdje je za naše iseljenike izveo prigodni program. Za ovaj jubilej agilni župnik kanonik Nikola Borić dao je restaurirati orgulje u župnoj crkvi. Restauraciju je obavila tvrtka »Heferer« zamjenivši dotrajali pneumatski sistem starih orgulja sa elektromagnetskim, te promjenivši djelomično staru dispoziciju orgulja. Dodan je i veoma uspjeli registar jezičnjak tromba 8'. Restauracija orgulja je posve uspjela te su te prije gotovo neupotrebljive orgulje sada prikladne i za koncertno muziciranje.

M. D.

Nesvakidašnja priredba

Obnova splitske nadbiskupije i metropolije proslavljena je i jednom nesvakidašnjom priredbom u Narodnom kazalištu 22. studenoga 1969. U posebno pripremljenom programu, u kojem je na vrlo jezgrovit i zanimljiv način prikazana povijest splitske metropolije od njezina postanka do ovogodišnje obnove, sudjelovao je veliki pjevački zbor sastavljen od osamdeset pjevača splitskih crkvenih zborova, orkestar pod ravnanjem *Vida Kuzmanića*, solisti *Alma Peranić*, *Ante Kusić*, *Neno Smodlaka* i *Josip Šerka*, te tri konferansjera.

Osim govornog dijela, u kojem su se mogli čuti izvorni ili slobodno sastavljeni tekstovi velikih likova iz splitske i hrvatske povijesti, program je bio ispunjen odlomcima iz Händelova oratorija »Mesija« i Bajamotijeva »Prijenosa sv. Dujma«, prvog hrvatskog oratorija, koji je nastao i izveden u Splitu godine 1770., te Verdijeve »Zdrave Marije« iz opere »Otello«, kao i recitacije »Lada« Marijana Čaglja.

Iako se ne radi o profesionalnim umjetnicima, osim opernih solista Alme Peranić i Josipa Šerke, te, naravno, orkestra (sastavljenog uglavnom od članova splitskog opernog orkestra) i ravnatelja Vida Kuzmanića, može se reći, da je cjelokupna izvedba bila na umjetničkoj visini i gotovo besprijekorna. Zbor je, koji je imao i ulogu govornog zbora, osobito uspješno svladao teškoće, koje pred izvođače postavlja složeno polifonijsko tkivo »Händelova oratorija, te su »Slavodobitni zbor«, a posebno majestetični »Alleluja« zazvučali u svoj svojoj punoći i ljepoti, i u inače svečano ozračje dvorane unijeli još više svečanog raspoloženja.

Osobita je zasluga priređivača, što su u program uvrstili odlomke iz oratorija Julija Bajamontija, jer su na taj način veći broj slušatelja, makar i djelomično, upoznali s jednim vrijednim djelom naše glazbene prošlosti i ujedno se odužili skladatelju, koji je s nepravom bio zaboravljen i zapostavljen sve do naših dana.

Uspjehu izvedbe mnogo su doprinijeli orkestar i dirigent Vid Kuzmanić, te svi solisti, od kojih je posebno bio zapažen nastup baritona Nena Smodlake.

Na kraju recimo još jednom: pristustvovali smo nesvakidašnjoj priredbi, koju s pravom smijemo nazvati vrlo uspjelim oratorijskim koncertom i zbornim prikazom povijesti i uloge splitske metropolije u hrvatskom vjerskom i kulturno-nacionalnom životu.

Ivan Bošković